

U S T A W A

z dnia 20 lipca 2018 r.

o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2020 r.
poz. 551, z 2021 r.
poz. 11, 223,
1243.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady stosowania dopłat pokrywających część czynszu za najem mieszkania.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) dochód – dochód w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111);
- 2) dochód gospodarstwa domowego – sumę dochodów osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego;
- 3) dom jednorodzinny – budynek wolno stojący lub budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym wydzielono wyłącznie lokal mieszkalny;
- 4) Fundusz Dopłat – Fundusz Dopłat, o którym mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1454);
- 5) gospodarstwo domowe – gospodarstwo prowadzone przez najemcę albo gospodarstwo prowadzone przez najemcę wspólnie z osobami stale z nim zamieszkującymi;
- 6) inwestycja mieszkaniowa:
 - a) budowę budynku mieszkalnego, w którym zostanie wyodrębnione przynajmniej jedno mieszkanie, albo

- b) przebudowę budynku, w wyniku której nastąpi zmiana sposobu użytkowania z budynku niemieszkalnego na budynek mieszkalny, w którym zostanie wyodrębnione przynajmniej jedno mieszkanie, albo
 - c) wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie lub przebudowie budynku mieszkalnego znajdującego się na obszarze rewitalizacji, dla którego przyjęto gminny program rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 802 i 1086 oraz z 2021 r. poz. 11), w którym będzie się znajdowało przynajmniej jedno mieszkanie, albo,
 - d) wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie lub przebudowie budynku mieszkalnego znajdującego się na obszarze określonym w programie zawierającym działania służące wyprowadzaniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanym uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w którym będzie się znajdowało przynajmniej jedno mieszkanie.
- 7) lokal mieszkalny – samodzielny lokal mieszkalny w rozumieniu art. 2 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2019 r. poz. 737, 1309 i 1469), znajdujący się w budynku, w skład którego wchodzi co najmniej dwa lokale, lub w domu jednorodzinnym;
- 8) mieszkanie – lokal mieszkalny, w związku z najmem którego mogą być stosowane dopłaty do czynszu;
- 9) najemca – najemcę będącego stroną umowy najmu mieszkania albo podnajmu mieszkania albo osobę ubiegającą się o zawarcie takiej umowy;
- 10) organ właściwy – wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce położenia mieszkania;
- 11) pierwsze zasiedlenie – oddanie do używania mieszkania najemcy, jako pierwszemu użytkownikowi po zakończeniu inwestycji mieszkaniowej, na podstawie umowy:
- a) najmu zawartej z inwestorem,
 - b) najmu zawartej z podmiotem, który nabył mieszkanie od inwestora z przeznaczeniem na wynajem albo z podmiotem, który działając na

- podstawie umowy w sprawie wynajmu mieszkań zawartej z inwestorem, wynajmuje mieszkanie najemcy,
- c) podnajmu zawartej z gminą, która wynajmuje mieszkanie od inwestora lub podmiotu, który nabył to mieszkanie od inwestora z przeznaczeniem na wynajem;
- 12) powierzchnia użytkowa – powierzchnię użytkową lokalu w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1182 i 1309);
- 13) spółka gminna – spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółkę akcyjną, w której gmina lub gminy dysponują ponad 50% głosów na zgromadzeniu wspólników lub na walnym zgromadzeniu;
- 14) średni wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych – średnią arytmetyczną wartości wskaźnika, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, ogłoszonego w dwóch ostatnich okresach dla:
- a) miasta będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa – w przypadku gdy mieszkanie położone jest na terenie miasta będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa,
- b) pozostałych gmin w województwie – w przypadku gdy mieszkanie położone jest na terenie gminy niesąsiadującej z miastem będącym siedzibą wojewody lub sejmiku województwa,
- c) miasta będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa oraz pozostałych gmin w województwie, nie więcej jednak niż 120% wartości ustalonej zgodnie z lit. b – w przypadku gdy mieszkanie położone jest na terenie gminy sąsiadującej z miastem będącym siedzibą wojewody lub sejmiku województwa;
- 15) utrata dochodu – utratę dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 16) uzyskanie dochodu – uzyskanie dochodu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;

- 17) zdolność czynszowa – zdolność najemcy do terminowego uiszczania świadczeń pieniężnych wynikających z umowy najmu mieszkania, ustaloną w oparciu o warunki, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2.

Rozdział 2

Dopłaty do czynszu

Art. 3. Dopłaty do czynszu, zwane dalej „dopłatami”, przysługują najemcy będącemu stroną umowy najmu mieszkania albo podnajmu mieszkania.

Art. 4. 1. Dopłaty mogą zostać udzielone, jeżeli najemca:

- 1) jest osobą fizyczną posiadającą obywatelstwo polskie i zamieszkującą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo cudzoziemcem:
 - a) posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i będącym:
 - obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
 - obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej,
 - członkiem rodziny w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 293) obywatela, o którym mowa w tiret pierwszym, drugim lub trzecim,
 - b) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35),
 - c) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,

- d) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
- zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.¹⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 3, z późn. zm.), z adnotacją „ICT”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, i gdy celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 3 pkt 13b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przez okres nieprzekraczający 90 dni w okresie 180 dni;
- 2) w okresie uzyskiwania dopłat nie jest:
- a) właścicielem lub współwłaścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego,
 - b) osobą, której przysługuje, w całości lub w części, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, którego przedmiotem jest lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny,
 - c) właścicielem lub współwłaścicielem budynku, jeżeli jego udział w przypadku zniesienia współwłasności obejmowałby co najmniej jeden lokal mieszkalny,
 - d) najemcą lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, z wyjątkiem mieszkania utworzonego przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego, o którym mowa w ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 2195), w związku z najmem którego są stosowane dopłaty,

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 115 z 29.04.2008, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 286 z 01.11.2017, str. 9.

- e) najemcą innego niż określony w lit. d lokalu mieszkalnego utworzonego przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego lub kredytu udzielonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej „Bankiem”, na podstawie wniosku o kredyt złożonego do dnia 30 września 2009 r., o których mowa w ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego, z wyjątkiem mieszkania, w związku z najmem którego są stosowane dopłaty,
 - f) osobą, której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, którego przedmiotem jest lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny;
- 3) w dniu złożenia wniosku o dopłaty nie jest:
- a) właścicielem lub współwłaścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego,
 - b) osobą, której przysługuje, w całości lub w części, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, którego przedmiotem jest lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny,
 - c) właścicielem lub współwłaścicielem budynku, jeżeli jego udział w przypadku zniesienia współwłasności obejmowałby co najmniej jeden lokal mieszkalny.

2. Przepisów ust. 1 pkt 1 lit. d nie stosuje się do cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

3. W przypadku najemcy, który w dniu złożenia wniosku o dopłaty jest najemcą lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d lub e, z wyjątkiem mieszkania, w związku z najmem którego ubiega się o dopłaty, lub któremu w dniu złożenia wniosku o dopłaty przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, którego przedmiotem jest lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, warunkiem udzielenia dopłat jest zobowiązanie się najemcy do:

- 1) rozwiązania umowy najmu i opróżnienia lokalu mieszkalnego lub
- 2) zrzeczenia się spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, którego przedmiotem jest lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, na rzecz spółdzielni mieszkaniowej i opróżnienia tego lokalu lub domu

– i poinformowania organu właściwego o dokonaniu czynności, o których mowa w pkt 1 lub 2, najpóźniej do końca trzeciego miesiąca uzyskiwania dopłat na podstawie tego wniosku.

4. W przypadku niepoinformowania organu właściwego o dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lub 2, w terminie określonym w tym ustępie wypłata dopłat podlega wstrzymaniu.

5. O wstrzymaniu wypłaty dopłat na podstawie ust. 4 organ właściwy informuje inwestora.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, dopłaty wypłaca się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym najemca poinformował organ właściwy o dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lub 2. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.

7. Okres, w którym wypłata dopłat była wstrzymana, wlicza się do okresu stosowania dopłat, o którym mowa w art. 9 ust. 2.

8. W okresie uzyskiwania dopłat najemca nie może podnajmować mieszkania lub części tego mieszkania.

9. Przepisy ust. 1–3 stosuje się do pozostałych osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, najemca informuje organ właściwy o dokonaniu przez inną niż najemca osobę wchodzącą w skład gospodarstwa domowego czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lub 2.

10. Przepisów ust. 1 pkt 2 lit. a i b nie stosuje się w przypadku, w którym nabycie na zasadach współwłasności w częściach ułamkowych budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego lub uzyskanie ułamkowej części prawa, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, w okresie stosowania dopłat nastąpiło w drodze spadku.

Art. 5. 1. Dopłaty mogą zostać udzielone, jeżeli średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego nie przekracza:

- 1) w przypadku gospodarstw domowych jednoosobowych – 100%,
- 2) w przypadku pozostałych gospodarstw domowych – 100% zwiększonego o dodatkowe 40 punktów procentowych na każdą kolejną osobę w gospodarstwie domowym

– przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy

z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 i 252).

2. Przy obliczaniu średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w roku kalendarzowym:

- 1) poprzedzającym rok, po upływie którego najemca składa wniosek o dopłaty – w przypadku wniosków o dopłaty składanych w okresie od 1 stycznia do 31 lipca danego roku;
- 2) po upływie którego najemca składa wniosek o dopłaty – w przypadku wniosków o dopłaty składanych w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia danego roku.

3. W przypadku gdy w roku kalendarzowym, o którym mowa w ust. 2, lub w okresie od 1 stycznia roku następującego po roku kalendarzowym, o którym mowa w ust. 2, do dnia złożenia wniosku o dopłaty osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego utraciła dochód uzyskiwany w roku kalendarzowym, o którym mowa w ust. 2, przy obliczaniu średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się dochodu utraconego przez tę osobę.

4. W przypadku gdy w roku kalendarzowym, o którym mowa w ust. 2, osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego uzyskała dochód, uzyskany przez tę osobę w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których ten dochód był uzyskiwany, i uwzględnia się go przy obliczaniu średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego, o którym mowa w ust. 1, o ile dochód ten jest uzyskiwany również w miesiącu złożenia wniosku o dopłaty.

5. W przypadku gdy osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego uzyskała dochód w roku kalendarzowym:

- 1) po upływie którego najemca składa wniosek o dopłaty – w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1,
- 2) złożenia wniosku

– średni miesięczny dochód tej osoby, uwzględniany przy obliczaniu średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego, o którym mowa w ust. 1, powiększa się o kwotę uzyskanego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, o ile dochód ten jest uzyskiwany również w miesiącu złożenia wniosku o dopłaty.

6. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 43, 1495, 1649 i 2200 oraz z 2020 r. poz. 179) przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia ministra właściwego do spraw rodziny, o którym mowa w art. 5 ust. 7a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Art. 6. 1. Dopłaty mogą zostać udzielone, jeżeli mieszkanie:

- 1) służy zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych najemcy i pozostałych osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego;
- 2) jest przedmiotem pierwszego zasiedlenia w okresie 24 miesięcy od dnia zakończenia inwestycji mieszkaniowej;
- 3) jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) nie jest lokalem wchodzącym w skład mieszkaniowego zasobu gminy, z wyjątkiem lokalu mieszkalnego utworzonego przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego, o którym mowa w ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego.

2. Przez dzień zakończenia inwestycji mieszkaniowej, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się:

- 1) dzień, w którym można przystąpić do użytkowania budynku mieszkalnego, którego dotyczyła inwestycja mieszkaniowa – w przypadku inwestycji mieszkaniowej, z którą jest związany obowiązek zawiadomienia, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.²⁾), lub obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane;
- 2) dzień zakończenia robót budowlanych określony w protokole odbioru końcowego, o którym mowa w art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane – w pozostałych przypadkach.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, 1524, 1696, 1712, 1815, 2166 i 2170 oraz z 2020 r. poz. 148.

Art. 7. 1. Dopłaty mogą zostać udzielone, jeżeli w związku z inwestycją mieszkaniową została zawarta umowa między inwestorem realizującym tę inwestycję a gminą właściwą miejscowo dla tej inwestycji, określająca co najmniej:

- 1) strukturę mieszkań, wykończenie mieszkań, dostępność mieszkań i budynku dla osób niepełnosprawnych oraz sposób zagospodarowania powierzchni wspólnych w budynku;
- 2) warunki, których spełnienie uznaje się za potwierdzenie posiadania przez najemcę zdolności czynszowej, przez określenie minimalnej wysokości:
 - a) miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego lub
 - b) obowiązkowej kaucji zabezpieczającej umowę najmu;
- 3) planowaną liczbę mieszkań, z uwzględnieniem przewidywanej powierzchni użytkowej poszczególnych mieszkań, a jeżeli przed zawarciem umowy inwestycja mieszkaniowa została rozpoczęta lub została zakończona – liczbę i powierzchnię użytkową mieszkań;
- 4) planowane terminy rozpoczęcia i zakończenia naboru wniosków o zawarcie umowy najmu mieszkań przez określenie roku i kwartału, jeżeli nabór nie został przeprowadzony przed zawarciem umowy;
- 5) planowany termin pierwszego zasiedlenia mieszkań przez określenie roku i kwartału;
- 6) (uchylony)
- 7) zasady wyboru najemcy, jakimi kieruje się inwestor zawierając umowę najmu mieszkania z kolejnym najemcą, w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy najmu mieszkania zawartej z dotychczasowym najemcą w okresie, o którym mowa w art. 9 ust. 1.

2. Określając planowaną liczbę mieszkań w umowie, o której mowa w ust. 1, można wskazać ich część lub wszystkie z nich jako przewidziane do wynajęcia przez gminę z prawem do dalszego podnajmowania osobom fizycznym bez zgody inwestora i bez wymogu posiadania przez podnajemcę zdolności czynszowej. W przypadku wskazania w umowie wszystkich planowanych mieszkań jako przewidzianych do wynajęcia przez gminę, przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się.

Art. 7a. Dodatkowym warunkiem przy naborze wniosków o zawarcie umowy najmu mieszkań, zwanym dalej „kryterium pierwszeństwa”, jest posiadanie przez najemcę wkładu oszczędnościowego gromadzonego na rachunku bankowym na cele

mieszkańcowe, którego imienny dowód stanowi książeczka mieszkaniowa wystawiona do dnia 23 października 1990 r.

Art. 7b. Warunków, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 7, nie stosuje się do najemców:

- 1) lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych wniesionych jako wkład niepieniężny do spółki zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2020 r. o rozliczaniu ceny lokali lub budynków w cenie nieruchomości zbywanych z gminnego zasobu nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 223), zwanej dalej „ustawą „lokal za grunt” ”;
- 2) lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych wynajmowanych przez społeczną agencję najmu, o której mowa w art. 22a ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego, zwaną dalej „SAN”.

Art. 8. 1. Rada gminy określa w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego:

- 1) zasady przeprowadzania naboru wniosków, o których mowa w art. 11 ust. 1, w tym dodatkowe kryteria pierwszeństwa oraz zasady przeprowadzania oceny punktowej, o której mowa w art. 11 ust. 2, dla tych dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz dla kryterium pierwszeństwa, o którym mowa w art. 7a;
- 2) maksymalną wysokość miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego lub obowiązkowej kaucji, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2.

2. Określając dodatkowe kryteria pierwszeństwa, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rada gminy dokonuje wyboru spośród następujących kryteriów:

- 1) w grupie ubiegających się o zawarcie umowy najmu mieszkania albo podnajmu mieszkania wysokość dochodu gospodarstwa domowego jest względnie niska;
- 2) w gospodarstwie domowym jest co najmniej jedno dziecko;
- 3) żadna osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego nie była i nie jest właścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego oraz nie przysługiwało i nie przysługuje jej spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, którego przedmiotem był lub jest lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, oraz nie jest właścicielem lub współwłaścicielem budynku, jeżeli

jego udział w przypadku zniesienia współwłasności obejmowałby co najmniej jeden lokal mieszkalny;

- 4) osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego zmienia miejsce zamieszkania w celu podjęcia pracy lub nauki poza miejscem obecnego zamieszkania;
- 5) osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego wcześniej złożyła wniosek o zawarcie umowy najmu mieszkania w tej samej miejscowości, jednak nie zawarła umowy najmu z powodu większej liczby najemców posiadających zdolność czynszową niż liczba dostępnych mieszkań;
- 6) osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego jest najemcą lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, który zobowiązuje się do rozwiązania umowy najmu i opróżnienia tego lokalu w terminie miesiąca od dnia zawarcia umowy najmu mieszkania przez najemcę;
- 7) osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego ma status repatrianta;
- 8) najemca ukończył 65 lat;
- 9) osoba do 16. roku życia wchodząca w skład gospodarstwa domowego legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172, 924, 1495, 1696, 1818 i 2473);
- 10) osoba powyżej 16. roku życia wchodząca w skład gospodarstwa domowego legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 11) osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego posiada Kartę Polaka, o której mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2019 r. poz. 1598);
- 12) najemca był w przeszłości właścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego lub przysługiwało mu w przeszłości spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, którego przedmiotem był lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, lecz wskutek działania żywiołu lub katastrofy budowlanej utracił ten budynek lub lokal;

13) osoba wchodząca w skład gospodarstwa domowego jest właścicielem lub współwłaścicielem nieruchomości obejmującej budynek mieszkalny lub budynek o funkcji mieszanej, obejmującej funkcję mieszkaniową, która podlega wywłaszczeniu.

3. W uchwale, o której mowa w ust. 1, rada gminy może:

- 1) nadać części dodatkowych kryteriów pierwszeństwa, o których mowa w ust. 2, charakter bezwzględnie obowiązujący;
- 2) określić inne dodatkowe kryteria pierwszeństwa oprócz kryteriów, o których mowa w ust. 2.

Art. 9. 1. Dopłaty mogą być stosowane w okresie nie dłuższym niż 20 lat, licząc od miesiąca, w którym została zakończona inwestycja mieszkaniowa.

1a. W przypadku lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych wniesionych jako wkład niepieniężny do spółki zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy „lokal za grunt” okres, o którym mowa w ust. 1, liczy się od miesiąca, w którym została zawarta umowa, o której mowa w art. 12 ust. 3 ustawy „lokal za grunt”.

1b. W przypadku lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych wynajmowanych przez SAN okres, o którym mowa w ust. 1, liczy się od miesiąca, w którym została zawarta pierwsza umowa dzierżawy pomiędzy właścicielem lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego a SAN.

2. Dopłaty przysługujące danemu najemcy mieszkania stosuje się przez okres 15 lat, licząc od miesiąca dokonania pierwszej wpłaty dopłaty na rachunek wynajmującego.

3. Najemcy, wobec którego stosowano dopłaty przez okres krótszy niż 15 lat, w przypadkach:

- 1) wydania decyzji w sprawie pozbawienia prawa do dopłat, o której mowa w art. 16 ust. 9 pkt 1,
- 2) rozwiązania lub wygaśnięcia umowy najmu mieszkania albo podnajmu mieszkania w okresie stosowania dopłat, w tym z powodu zamiany mieszkania na inne i zawarcia nowej umowy najmu mieszkania albo podnajmu mieszkania,
- 3) krótszego niż 15 lat okresu stosowania dopłat z uwagi na warunek, o którym mowa w ust. 1–1b, w tym w przypadku kolejnego najemcy mieszkania

– przysługuje prawo ponownego ubiegania się o dopłaty, z zastrzeżeniem, że łączny okres stosowania dopłat nie może przekroczyć 15 lat.

4. W przypadku gdy w skład gospodarstwa domowego najemcy wchodzi osoba, która w przeszłości była najemcą innego mieszkania, w związku z najmem którego były stosowane dopłaty, okres, o którym mowa w ust. 2, pomniejsza się o liczbę miesięcy stosowania tych dopłat.

Art. 10. 1. Miesięczna wysokość dopłaty jest równa $1/12$ kwoty iloczynu średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych obowiązującego w dniu złożenia wniosku o dopłaty w gminie, na terenie której położone jest mieszkanie, powierzchni normatywnej mieszkania oraz współczynnika dopłaty wynoszącego $1,8\%$.

2. Powierzchnia normatywna mieszkania, o której mowa w ust. 1, wynosi 20 m^2 w przypadku gospodarstw domowych jednoosobowych i ulega zwiększeniu o 15 m^2 dla każdej dodatkowej osoby w gospodarstwie domowym, z zastrzeżeniem, że powierzchnia normatywna mieszkania nie może być większa od powierzchni użytkowej mieszkania.

3. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dla określonego obszaru ustalić, na czas oznaczony albo nieoznaczony, wartość współczynnika dopłaty na poziomie wyższym niż określony w ust. 1, biorąc pod uwagę występujące na określonym obszarze wysokości stawek czynszu, wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych, wysokości dochodów ludności oraz sytuację demograficzną, a także sytuację finansów publicznych, w tym budżetu państwa.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 9 pkt 2 lit. b, miesięczną wysokość dopłaty, o której mowa w ust. 1, pomniejsza się o kwotę odpowiadającą różnicy pomiędzy średnim miesięcznym dochodem gospodarstwa domowego branym pod uwagę przy weryfikacji, o której mowa w art. 16 ust. 1, a limitem ustalonym dla gospodarstwa domowego najemcy na zasadach określonych w art. 5 ust. 1.

Rozdział 3

Zasady przyznawania dopłat

Art. 11. 1. Gmina, która zawarła z inwestorem umowę, o której mowa w art. 7 ust. 1, przeprowadza nabór wniosków o zawarcie umowy:

- 1) najmu mieszkań – chyba, że wszystkie z nich są mieszkaniami, o których mowa w art. 7 ust. 2, wynajętymi przez tę gminę;
- 2) podnajmu mieszkań, o których mowa w art. 7 ust. 2 – w przypadku ich wynajęcia przez tę gminę.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, podlegają ocenie punktowej zgodnie z zasadami określonymi w uchwale, o której mowa w art. 8 ust. 1.

3. Po przeprowadzeniu oceny punktowej, o której mowa w ust. 2, wniosków, o których mowa w ust. 1, gmina sporządza ich listę, zwaną dalej „listą najemców”, szeregując otrzymane w ramach naboru wnioski w kolejności od największej do najmniejszej liczby uzyskanych punktów. Lista najemców obejmuje imiona i nazwiska wnioskodawców.

Art. 12. 1. Gmina właściwa ze względu na miejsce położenia mieszkań występuje do Banku z wnioskiem o zawarcie umowy w sprawie stosowania dopłat, zwanej dalej „umową w sprawie stosowania dopłat”, w celu zabezpieczenia środków na dopłaty.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa się wstępne kwoty zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat, określone, dla każdego roku, przy uwzględnieniu poniższych założeń:

- 1) dopłaty są stosowane w związku z najmem wszystkich mieszkań w wysokości ustalonej z uwzględnieniem:
 - a) aktualnej, na dzień złożenia tego wniosku, wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych,
 - b) powierzchni normatywnych wynoszących, w przypadku każdego mieszkania, 65 m², nie więcej jednak niż przewidywana powierzchnia użytkowa danego mieszkania,
 - c) powierzchni normatywnych ustalonych dla listy najemców zgodnie z kolejnością zajmowaną na liście – w przypadku, gdy zostały już przeprowadzone nabór i ocena punktowa, o których mowa w art. 11;
- 2) dla wszystkich mieszkań:
 - a) początkiem okresu stosowania dopłat, zwanego dalej „okresem dopłatowym”, będzie początek kwartału określony w umowie, o której mowa w art. 7 ust. 1, jako planowany termin pierwszego zasiedlenia,

b) dopłaty są stosowane nieprzerwanie przez 15 lat.

2a. W przypadku lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych wniesionych jako wkład niepieniężny do spółki zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy „lokal za grunt” lub lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych wynajmowanych przez SAN we wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa się:

- 1) liczbę mieszkań zgłoszonych gminie przez wynajmującego;
- 2) wstępne kwoty zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat, określone, dla każdego roku, przy uwzględnieniu poniższych założeń:
 - a) dopłaty są stosowane w związku z najmem wszystkich mieszkań zgłoszonych gminie przez wynajmującego z uwzględnieniem:
 - aktualnej, na dzień złożenia tego wniosku, wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych,
 - powierzchni normatywnych wynoszących, w przypadku każdego mieszkania, 65 m², nie więcej jednak niż powierzchnia użytkowa danego mieszkania – w przypadku gdy mieszkanie nie zostało wynajęte,
 - powierzchni normatywnych ustalonych dla najemców – w przypadku gdy mieszkanie zostało wynajęte,
 - b) dla wszystkich mieszkań:
 - początkiem okresu dopłatowego będzie początek kwartału następującego po kwartale, w którym jest składany wniosek,
 - dopłaty są stosowane nieprzerwanie przez 15 lat.

3. Bank rozpatruje wnioski, o których mowa w ust. 1, w kolejności wpływu. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogu, o którym mowa w ust. 2, Bank wzywa gminę do uzupełnienia lub korekty wniosku, wskazując zakres uzupełnienia lub korekty i termin na ich dokonanie, nie dłuższy niż 21 dni od dnia doręczenia wezwania gminie.

4. Bank informuje gminę o pozostawieniu bez rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w przypadku:

- 1) niedokonania uzupełnienia lub korekty wniosku w terminie, o którym mowa w ust. 3;
- 2) niespełnienia warunku, o którym mowa w art. 30 ust 1.

5. Umowa w sprawie stosowania dopłat określa co najmniej:

- 1) planowany okres dopłatowy, zgodnie z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1;
- 2) zobowiązanie Banku do wypłaty gminie środków przeznaczonych na dopłaty w wysokości odpowiadającej zapotrzebowaniu wynikającemu z wniosków o wypłatę dopłat, o których mowa w art. 19 ust. 1;
- 3) tryb i terminy składania i rozpatrywania wniosków o wypłatę dopłat, przekazywania przez Bank gminie środków przeznaczonych na dopłaty oraz zwrotu tych środków w przypadkach określonych w ustawie;
- 4) uprawnienia Banku do dokonywania kontroli prawidłowości wydatkowania środków na dopłaty;
- 5) obowiązki informacyjne Banku i gminy związane z udzielaniem i wypłacaniem środków na dopłaty;
- 6) zakres danych zawartych w ewidencji, o której mowa w art. 20.

6. W przypadku zawarcia umowy w sprawie stosowania dopłat wstępne kwoty zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat pomniejszają dostępne limity kwalifikacji, o których mowa w art. 30 ust. 1.

7. Strony mogą dokonać zmiany postanowień umowy w sprawie stosowania dopłat, z zastrzeżeniem, że zmiana postanowień umowy nie spowoduje przekroczenia aktualnych limitów kwalifikacji, o których mowa w art. 30 ust. 1, w żadnym roku stosowania dopłat.

Art. 13. 1. Gmina, która zawarła z inwestorem umowę, o której mowa w art. 7 ust. 1:

- 1) przekazuje inwestorowi listę najemców sporządzoną w ramach naboru, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, wraz z wnioskami o zawarcie umowy najmu mieszkań;
- 2) zawiera umowy podnajmu mieszkań zgodnie z listą najemców sporządzoną w ramach naboru, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2.

1a. Do podnajmu przez gminę mieszkań, o których mowa w art. 7 ust. 2, nie stosuje się przepisów art. 20 ust. 2b i 2c ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 oraz z 2021 r. poz. 11) chyba, że na pokrycie części kosztów budowy tych mieszkań gminie udzielono finansowego wsparcia w trybie art. 13 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia

lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508 oraz z 2021 r. poz. 11).

2. Inwestor zawiera umowy najmu z najemcami posiadającymi zdolność czynszową, według kolejności wynikającej z listy najemców, po zawarciu przez gminę umowy w sprawie stosowania dopłat.

3. W przypadku gdy liczba najemców, o których mowa w ust. 2, jest niższa niż liczba mieszkań inwestor może zawierać umowy najmu mieszkań z najemcami posiadającymi zdolność czynszową, niewskazanymi na liście najemców.

4. W przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy najmu mieszkania zawartej z dotychczasowym najemcą, umowa najmu mieszkania z kolejnym najemcą posiadającym zdolność czynszową jest zawierana przez inwestora z uwzględnieniem warunków, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 7.

5. W okresie, o którym mowa w art. 9 ust. 2, do umów najmu, o których mowa w ust. 2–4, nie stosuje się przepisów art. 11 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

6. W przypadku gdy najemca zawarł umowę najmu mieszkania, o której mowa w ust. 2–4, prawo do dopłat stosowanych w związku z najmem tego mieszkania przysługuje mu również w przypadku rozwiązania umowy, o której mowa w art. 7 ust. 1.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, określone w ustawie czynności gminy wykonuje gmina właściwa miejscowo dla inwestycji mieszkaniowej, która była przedmiotem umowy, o której mowa w art. 7 ust. 1.

Art. 14. 1. Dopłaty przysługują na pisemny wniosek najemcy złożony w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce położenia mieszkania, zwany dalej „wnioskiem o dopłaty”.

2. W przypadku gdy najemcą są małżonkowie, wniosek o dopłaty składa jeden z małżonków. Złożenie wniosku o dopłaty przez jednego z małżonków traktuje się na równi ze złożeniem przez niego oświadczenia o upoważnieniu go przez współmałżonka do złożenia wniosku o dopłaty.

3. Do wniosku o dopłaty najemca dołącza:

- 1) kopię umowy najmu, kopię umowy podnajmu albo kopię umowy zobowiązującej do zawarcia umowy najmu, w przypadku, gdy umowa najmu nie została zawarta do dnia złożenia wniosku o dopłaty;
- 2) oświadczenie o liczbie osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego;
- 3) oświadczenie o wysokości dochodów gospodarstwa domowego za rok kalendarzowy, o którym mowa w art. 5 ust. 2, z wyodrębnieniem dochodów poszczególnych osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz informacją o wysokości dochodów utraconych lub uzyskanych przez te osoby i miesiącu ich utraty lub uzyskania;
- 4) oświadczenie o spełnieniu warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3;
- 5) zobowiązanie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 – w przypadku, o którym mowa w tym przepisie;
- 6) oświadczenie o wcześniejszym stosowaniu dopłat wraz ze wskazaniem liczby miesięcy, w jakich dopłaty były stosowane przed ponownym ubieganiem się najemcy o dopłaty – w przypadku, o którym mowa w art. 9 ust. 3;
- 7) oświadczenie o wcześniejszym stosowaniu dopłat w przypadku osoby, która w przeszłości była najemcą innego mieszkania, w związku z najmem którego były stosowane dopłaty, wraz ze wskazaniem liczby miesięcy, w jakich dopłaty były stosowane – w przypadku, o którym mowa w art. 9 ust. 4;
- 8) oświadczenie o wcześniejszym stosowaniu dopłat wraz ze wskazaniem liczby miesięcy, w jakich dopłaty były stosowane wobec zmarłego najemcy – w przypadku, o którym mowa w art. 18 ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o dopłaty oraz wzory oświadczeń i zobowiązania, o których mowa w ust. 3, mając na względzie potrzebę zagwarantowania poprawności i kompletności tych dokumentów oraz zapewnienia danych niezbędnych do monitorowania realizacji celów inwestycyjnych i społecznych ustawy.

5. Dokumenty i oświadczenia, o których mowa w ust. 2 i 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. W oświadczeniach zamieszcza się klauzulę w brzmieniu: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta

zastępuje pouczenie organu właściwego o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

6. W przypadku powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, organ właściwy wzywa najemcę do przedstawienia zaświadczeń potwierdzających dane zawarte w tym oświadczeniu i do udzielenia upoważnienia do uzyskania informacji, o których mowa w ust. 7.

7. W przypadku braku możliwości przedstawienia przez najemcę zaświadczeń, o których mowa w ust. 6, z przyczyn nieleżących po stronie najemcy lub utrzymujących się uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, organ właściwy dokonuje weryfikacji danych zawartych w oświadczeniu na podstawie informacji uzyskanych od organów podatkowych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, obejmujących informacje o:

- 1) najemcy oraz pozostałych osobach wchodzących w skład gospodarstwa domowego, obejmujące:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) adres zamieszkania,
 - c) numer PESEL,
 - d) numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz datę urodzenia – w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL,
 - e) stan cywilny,
 - f) obywatelstwo;
- 2) najemcy oraz pozostałych osobach wchodzących w skład gospodarstwa domowego, rozliczających się na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.³⁾), udzielane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierające dane o wysokości:
 - a) dochodu,
 - b) należnego podatku;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1358, 1394, 1495, 1622, 1649, 1655, 1726, 1751, 1798, 1818, 1834, 1835, 1978, 2020, 2166, 2200 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 179, 183, 284 i 288.

- 3) najemcy oraz pozostałych osobach wchodzących w skład gospodarstwa domowego, rozliczających się na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, udzielane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierające dane o:
 - a) formie opłacanego podatku,
 - b) wysokości przychodu,
 - c) stawce podatku,
 - d) wysokości należnego podatku;
- 4) dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewięte ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 5) wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacje o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

8. Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują informacje, o których mowa w ust. 7, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego.

Art. 15. 1. Dopłaty przyznaje organ właściwy w drodze decyzji, zwanej dalej „decyzją w sprawie dopłat”.

2. Decyzję w sprawie dopłat wydaje się w terminie miesiąca od dnia wpływu wniosku o dopłaty do organu właściwego.

3. W przypadku gdy do wniosku o dopłaty została załączona kopia umowy zobowiązującej, o której mowa w art. 14 ust. 3 pkt 1, organ właściwy wydaje decyzję w sprawie dopłat po przedstawieniu przez najemcę kopii umowy najmu, nie później niż w terminie miesiąca od dnia wpływu wniosku o dopłaty do organu właściwego.

4. Organ właściwy przesyła decyzję w sprawie dopłat przysługujących najemcy będącego stroną umowy najmu do wiadomości inwestorowi w celu dokonania przez niego korekty wysokości miesięcznych należności wynikających z tej umowy i podlegających zapłacie bezpośrednio przez najemcę. Korekty wysokości miesięcznych należności wynikających z umowy podnajmu mieszkania, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2, dokonuje gmina.

5. Wniesienie odwołania od decyzji w sprawie dopłat nie powoduje wstrzymania wypłaty dopłat.

6. Jeżeli w wyniku wznowienia postępowania stwierdzono, że dopłaty przyznano na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia organu właściwego w błąd przez najemcę, najemca jest obowiązany do zwrotu nienależnie pobranych kwot wraz z odsetkami ustawowymi. Odsetki są naliczane od dnia następującego po dniu wpłaty pierwszej nienależnie pobranej kwoty na rachunek wynajmującego do dnia dokonania zwrotu nienależnie pobranych kwot.

7. Nienależnie pobrane kwoty wraz z odsetkami ustawowymi, o których mowa w ust. 6, stanowią przychód Funduszu Dopłat i podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, wypłata dopłat podlega wstrzymaniu. Przepis art. 4 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, dopłaty w skorygowanej wysokości wypłaca się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło wyegzekwowanie nienależnie pobranych kwot wraz z odsetkami ustawowymi. Przepisy art. 4 ust. 5 i 7 stosuje się odpowiednio.

10. Do decyzji wydanych w wyniku wznowienia postępowania albo kończących postępowanie odwoławcze przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku rozwiązania umowy najmu mieszkania albo podnajmu mieszkania decyzja w sprawie dopłat, na podstawie której najemca nabył prawo do uzyskiwania dopłat, ulega wygaśnięciu.

Art. 16. 1. Nie wcześniej niż w terminie 2 miesięcy, jednak nie później niż w terminie miesiąca przed rozpoczęciem każdego kolejnych 12 miesięcy, w jakich dopłaty będą stosowane, najemca uzyskujący dopłaty składa organowi właściwemu oświadczenia o:

- 1) liczbie osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego,
- 2) wysokości dochodów tego gospodarstwa, z wyodrębnieniem dochodów poszczególnych osób wchodzących w skład gospodarstwa oraz informacją o wysokości dochodów utraconych lub uzyskanych przez te osoby i miesiącu ich utraty lub uzyskania, za rok kalendarzowy:
 - a) poprzedzający rok, po upływie którego najemca składa oświadczenie – w przypadku oświadczeń składanych w okresie od 1 stycznia do 31 lipca danego roku,

b) po upływie którego najemca składa oświadczenie – w przypadku oświadczeń składanych w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia danego roku – w celu dokonania przez organ właściwy weryfikacji spełniania przez gospodarstwo domowe warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 1.

2. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, składa się zgodnie ze wzorem określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 4.

3. Do oświadczeń, o których mowa w ust. 1, przepis art. 14 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku niezłożenia przez najemcę oświadczeń w terminie, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy wzywa najemcę do złożenia oświadczeń, wyznaczając termin na ich złożenie nie dłuższy niż 7 dni od dnia doręczenia najemcy wezwania.

5. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 4, wypłata dopłat podlega wstrzymaniu. Przepisy art. 4 ust. 5 i 7 stosuje się odpowiednio.

6. Organ właściwy dokonuje weryfikacji, o której mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia złożenia oświadczeń przez najemcę. Przepisy art. 14 ust. 6–8 stosuje się odpowiednio.

7. Przez średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego brany pod uwagę przy weryfikacji, o której mowa w ust. 1, rozumie się średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego w roku kalendarzowym, o którym mowa w ust. 1, z uwzględnieniem art. 5 ust. 3–6.

8. Do dochodu, o którym mowa w ust. 7, nie wlicza się udzielonych dopłat.

9. Organ właściwy:

1) wydaje decyzję w sprawie pozbawienia prawa do dopłat w przypadku stwierdzenia, że gospodarstwo domowe nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 1, jeżeli kwota odpowiadająca różnicy pomiędzy średnim miesięcznym dochodem gospodarstwa domowego brany pod uwagę przy weryfikacji, o której mowa w ust. 1, a limitem ustalonym dla gospodarstwa domowego najemcy na zasadach określonych w art. 5 ust. 1, zwana dalej „nadwyżką”:

a) jest wyższa niż kwota dopłaty, jaka zostałaby ustalona dla gospodarstwa domowego zgodnie z art. 10 ust. 1, albo

- b) nie przekracza kwoty dopłaty, jaka zostałaby ustalona dla gospodarstwa domowego zgodnie z art. 10 ust. 1, a różnica pomiędzy tą kwotą a nadwyżką wynosi mniej niż 25 zł;
- 2) zmienia decyzję w sprawie dopłat w zakresie wysokości dopłaty w przypadku stwierdzenia, że gospodarstwo domowe:
- a) spełnia warunek, o którym mowa w art. 5 ust. 1, jeżeli nastąpiła zmiana liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego wpływająca na wartość podstawy obliczenia wysokości dopłat, z uwzględnieniem art. 32 ust. 4 pkt 2, albo
 - b) nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 1, jeżeli nadwyżka nie przekracza kwoty dopłaty, jaka zostałaby ustalona dla gospodarstwa domowego zgodnie z art. 10 ust. 1, a różnica pomiędzy tą kwotą a nadwyżką wynosi co najmniej 25 zł;
- 3) informuje najemcę o stosowaniu dopłat w stosunku do tego najemcy w miesięcznej wysokości wynikającej z dotychczasowej decyzji w sprawie dopłat, w przypadkach innych niż określone w pkt 1 i 2.

10. Organ właściwy niezwłocznie doręcza najemcy informację, o której mowa w ust. 9 pkt 3.

11. Do decyzji, o której mowa w ust. 9 pkt 1 albo 2, przepis art. 15 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

12. Wniesienie odwołania od decyzji, o której mowa w ust. 9 pkt 1 albo 2, nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 17. 1. Najemca uzyskujący dopłaty informuje, w formie pisemnej, organ właściwy o dokonaniu czynności prawnej skutkującej niespełnieniem przez niego lub inną osobę wchodzącą w skład gospodarstwa domowego warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lub ust. 8, w terminie 30 dni od dnia dokonania tej czynności.

2. Po uzyskaniu informacji, o której mowa w ust. 1, organ właściwy, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 4 ust. 10, wydaje decyzję w sprawie pozbawienia prawa do dopłat. Przepis art. 15 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku gdy najemca nie poinformował o dokonaniu czynności, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jej dokonania, decyzja, o której mowa w ust. 2, zawiera zobowiązanie najemcy do niezwłocznego zwrotu na rachunek gminy środków stanowiących równowartość kwoty dopłat wraz z odsetkami ustawowymi,

uzyskanych w okresie od dnia dokonania tej czynności do dnia, w którym ta decyzja stała się wykonalna. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wpłaty pierwszej nienależnie pobranej kwoty na rachunek wynajmującego do dnia dokonania zwrotu środków stanowiących równowartość kwoty dopłat.

4. Gmina niezwłocznie wpłaca środki, o których mowa w ust. 3, na rachunek Funduszu Dopłat.

5. Wniesienie odwołania od decyzji, o której mowa w ust. 2, nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 18. 1. W przypadku wygaśnięcia stosunku najmu mieszkania albo podnajmu mieszkania z powodu śmierci najemcy o dopłaty może ubiegać się osoba, która wchodziła w skład gospodarstwa domowego najemcy do chwili jego śmierci, będąca następnym najemcą tego mieszkania.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, okres, o którym mowa w art. 9 ust. 2, pomniejsza się o liczbę miesięcy, w jakich dopłaty były stosowane wobec zmarłego najemcy.

Rozdział 4

Zasady wypłacania dopłat

Art. 19. 1. Dopłaty wypłaca Bank ze środków Funduszu Dopłat na wniosek gminy, która zawarła z Bankiem umowę w sprawie stosowania dopłat.

2. Wniosek o wypłatę dopłat składany jest co miesiąc, nie później niż w terminie 10 dni kalendarzowych przed upływem miesiąca poprzedzającego miesiąc, którego dotyczy wniosek.

3. Wniosek o wypłatę dopłat zawiera:

- 1) wskazanie najemców oraz pozostałych osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego danego najemcy;
- 2) informację o powierzchni użytkowej poszczególnych mieszkań;
- 3) informację o wysokości dopłaty należnej poszczególnym najemcom;
- 4) informację o prognozowanej wysokości dopłat należnych poszczególnym najemcom do końca okresu wypłaty dopłat, przy założeniu, że podstawa obliczenia wysokości dopłat jest taka sama jak w miesiącu składania wniosku.

4. Bank wypłaca gminie łączną kwotę środków przeznaczonych na dopłaty wynikającą z wniosku o wypłatę dopłat w terminie do dziesiątego dnia miesiąca,

którego dotyczy wnioszek, po zweryfikowaniu na podstawie danych zawartych w ewidencji, o której mowa w art. 20, praw najemców do dopłat.

5. Gmina wpłaca dopłaty, w imieniu najemców będących stronami umowy najmu, na rachunek inwestora w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania środków, o których mowa w ust. 4.

Art. 20. 1. Bank prowadzi ewidencję najemców.

2. W ewidencji, o której mowa w ust. 1, zamieszcza się również informacje o wysokości i okresie stosowania dopłat wobec najemców wskazanych w ewidencji.

Art. 21. Bank ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej:

- 1) wysokości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych obowiązujące w kwartale kalendarzowym;
- 2) listę gmin, które zawarły z Bankiem umowę w sprawie stosowania dopłat, według stanu na początek każdego miesiąca.

Art. 22. 1. Bank, w okresach kwartalnych, w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy informacja, informuje Prezesa Rady Ministrów, ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, ministra właściwego do spraw rodziny oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych o finansowym wsparciu udzielonym na podstawie ustawy.

2. Zakres i formę informacji, o której mowa w ust. 1, określa umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa oraz Bankiem w sposób umożliwiający monitorowanie finansowego wsparcia udzielonego na podstawie ustawy w celu zapewnienia prawidłowego planowania wydatków budżetu państwa na zasilenie Funduszu Dopłat z przeznaczeniem na sfinansowanie wypłaty dopłat.

Art. 23. 1. Gmina może powierzyć dokonanie czynności, o których mowa w art. 7 ust. 1, art. 11 i art. 13 ust. 1, spółce gminnej.

2. W przypadku inwestycji mieszkaniowych realizowanych przez spółkę gminną czynności, o których mowa w art. 7 ust. 1, art. 11 i art. 13 ust. 1, dokonuje gmina.

Art. 24. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 4 ust. 5 i 6, art. 7 ust. 1 pkt 7, art. 13 ust. 1–4, art. 15 ust. 4 i 8–10, art. 16 ust. 5 i 11, art. 17 ust. 2

oraz art. 19 ust. 5, przez inwestora rozumie się również podmiot, który nabył mieszkanie od inwestora z przeznaczeniem na wynajem albo podmiot, który, działając na podstawie umowy w sprawie wynajmu mieszkań zawartej z inwestorem, wynajmuje mieszkanie najemcy.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 4 ust. 5 i 6, art. 15 ust. 4 i 8–10, art. 16 ust. 5 i 11, art. 17 ust. 2 oraz art. 19 ust. 5, przez inwestora rozumie się również:

- 1) wynajmującego lokale mieszkalne lub budynki mieszkalne jednorodzinne wniesione jako wkład niepieniężny do spółki zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy „lokal za grunt”;
- 2) SAN.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 25. (pominięty)⁴⁾

Art. 26. (pominięty)⁴⁾

Art. 27. (pominięty)⁴⁾

Art. 28. (pominięty)⁴⁾

Art. 29. (pominięty)⁴⁾

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 30. 1. Warunkiem zawarcia umowy w sprawie stosowania dopłat jest stwierdzenie przez Bank, że wstępne kwoty zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat określone we wniosku, o którym mowa w art. 12 ust. 1, w każdym roku stosowania dopłat nie przekraczają aktualnych limitów kwalifikacji, ustalonych w wysokości:

- 1) 200 mln zł – dla 2019 r.,

⁴⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania (Dz. U. poz. 551).

2) kwota z roku poprzedzającego powiększona o dodatkowe 200 mln zł – dla każdego roku w latach 2020–2033,

3) 3200 mln zł – dla 2034 r. i dla każdego kolejnego roku

– pomniejszonej, odpowiednio w każdym roku, o łączną wartość przypadających na dany rok wstępnych kwot zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat, dotyczących zawartych przez Bank umów w sprawie stosowania dopłat.

2. Jeżeli wstępne kwoty zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat dotyczące zawartej umowy w sprawie stosowania dopłat będą różne od kwot dopłat wypłacanych w kolejnych latach z Funduszu Dopłat w związku z tą umową na podstawie wniosków, o których mowa w art. 19 ust. 1, Bank, ustalając aktualne limity kwalifikacji zgodnie z ust. 1, uwzględnia kwoty zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat w wysokościach ustalonych w oparciu o wypłacane dopłaty.

3. W przypadku wpływu do Banku wniosku, o którym mowa w art. 12 ust. 1, dla którego nie jest spełniony warunek, o którym mowa w ust. 1, Bank niezwłocznie ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej informację o wstrzymaniu zawierania nowych umów w sprawie stosowania dopłat, w przypadku których początek planowanego okresu dopłatowego przypada w:

- 1) roku, dla którego nastąpiło przekroczenie aktualnego limitu kwalifikacji, lub
- 2) jednym z lat poprzedzających rok, o którym mowa w pkt 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, zawieranie przez Bank kolejnych umów w sprawie stosowania dopłat może nastąpić wyłącznie w przypadku dostępności limitów kwalifikacji skutkujących możliwością spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 1, z uwagi na niższe wykorzystanie środków Funduszu Dopłat w stosunku do wstępnych kwot zapotrzebowania, które zmniejszyły limit zgodnie z art. 12 ust. 6.

5. Bank ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej informację o:

- 1) aktualnych limitach kwalifikacji, według stanu na koniec każdego miesiąca;
- 2) wznowieniu przyjmowania wniosków, o których mowa w art. 12 ust. 1, w przypadku, o którym mowa w ust. 4.

Art. 31. 1. Dopłaty mogą zostać udzielone w przypadku, gdy pierwsze zasiedlenie mieszkania przez najemcę miało miejsce nie wcześniej niż 12 miesięcy przed dniem wejścia w życie ustawy.

2. W przypadku gdy pierwsze zasiedlenie miało miejsce przed dniem wejścia w życie ustawy, dopłaty mogą zostać udzielone, jeżeli nabór wniosków o zawarcie umowy najmu mieszkania został przeprowadzony na podstawie warunków określonych przez gminę lub spółkę gminną.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do pierwszego zasiedlenia mieszkania utworzonego przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego, o którym mowa w ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego.

4. W przypadku gdy pierwsze zasiedlenie miało miejsce przed dniem wejścia w życie ustawy, we wniosku o zawarcie umowy w sprawie stosowania dopłat określa się:

- 1) liczbę mieszkań zgłoszonych gminie przez wynajmującego;
- 2) wstępne kwoty zapotrzebowania na środki zabezpieczające stosowanie dopłat określone, dla każdego roku, przy uwzględnieniu poniższych założeń:
 - a) dopłaty są stosowane w związku z najmem wszystkich mieszkań w wysokości ustalonej z uwzględnieniem:
 - aktualnej, na dzień złożenia tego wniosku, wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych,
 - powierzchni normatywnych ustalonych dla najemców, którzy rozpoczęli używanie mieszkania na zasadzie pierwszego zasiedlenia,
 - b) dla wszystkich mieszkań:
 - początkiem okresu dopłatowego będzie początek kwartału następującego po kwartale, w którym jest składany wniosek, nie wcześniejszego jednak niż pierwszy kwartał 2019 r.,
 - dopłaty są stosowane nieprzerwanie przez 15 lat.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, przepisów art. 7 ust. 1, art. 11 i art. 13 nie stosuje się.

6. W okresie, o którym mowa w art. 9 ust. 2, do umów najmu zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy w przypadkach, o których mowa w ust. 2 albo 3, nie stosuje się przepisów art. 11 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Art. 32. 1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa, do wysokości których może zostać zasilony Fundusz Dopłat z przeznaczeniem na sfinansowanie wypłaty dopłat, nie może w poszczególnych latach przekroczyć:

- 1) w 2019 r. – 400 mln zł;
- 2) w 2020 r. – 800 mln zł;
- 3) w 2021 r. – 1200 mln zł;
- 4) w 2022 r. – 1600 mln zł;
- 5) w 2023 r. – 2000 mln zł;
- 6) w 2024 r. – 2000 mln zł;
- 7) w 2025 r. – 2000 mln zł;
- 8) w 2026 r. – 2000 mln zł;
- 9) w 2027 r. – 2000 mln zł;
- 10) w 2028 r. – 2000 mln zł.

2. W danym roku środki planowane w budżecie państwa na zasilenie Funduszu Dopłat z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków, o których mowa w ust. 1, określa się z uwzględnieniem warunku, że do sfinansowania wypłaty dopłat w pierwszej kolejności przyjmuje się dostępne środki Funduszu Dopłat, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 4a ustawy z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej, które zgodnie z planem finansowym Funduszu Dopłat będą mogły zostać przeznaczone na sfinansowanie wydatków, o których mowa w ust. 1.

3. Organem monitorującym wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, jest minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

4. W przypadku gdy łączna kwota dopłat wypłaconych z Funduszu Dopłat w ostatnim pełnym miesiącu na podstawie wniosków, o których mowa w art. 19 ust. 1, osiągnie równowartość 1/12 kwoty określonej jako 90% planowanych, z uwzględnieniem ust. 1 i 2, wydatków Funduszu Dopłat ustalonych jako sumy środków określonych na ten cel w ustawie budżetowej na dany rok oraz środków Funduszu Dopłat, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 4a ustawy z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej, które zgodnie z planem finansowym Funduszu Dopłat będą mogły

zostać przeznaczone na sfinansowanie wypłaty dopłat w tym roku stosuje się mechanizm korygujący polegający na tym, że:

- 1) wstrzymuje się przyjmowanie nowych wniosków o dopłaty;
- 2) dla dopłat już stosowanych miesięczna wysokość dopłat w przypadku, o którym mowa w art. 16, nie ulega zwiększeniu.

5. Bank ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej informację o wystąpieniu zdarzenia, o którym mowa w ust. 4.

6. Informacje, o których mowa w ust. 5 oraz art. 30 ust. 3, Bank przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa oraz gminom, z którymi zawarł umowy w sprawie stosowania dopłat.

Art. 33. 1. Pochodzące z budżetu państwa środki Funduszu Dopłat przeznaczone na dopłaty, w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego, podlegają odprowadzeniu do budżetu państwa.

2. Środki Funduszu Dopłat pochodzące ze zwrotu dopłat finansowanych z budżetu państwa wypłaconych w poprzednich latach stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 34. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, w terminie do dnia 31 marca 2025 r., przedstawi Radzie Ministrów informację o realizacji celów inwestycyjnych i społecznych ustawy wraz z oceną realizacji i rekomendacjami w zakresie kontynuacji rozwiązań określonych w ustawie.

Art. 35. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., z wyjątkiem art. 7, art. 8, art. 11–13 i art. 31, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia⁵⁾.

⁵⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 10 sierpnia 2018 r.